

Rantzausminde husmandsudstykning

Stråtaget og bindingsværk adskiller husmandstederne tydeligt fra omkringliggende villaer.

NATURGRUNDLAG OG LANDSKAB

Kulturmiljøet ligger i det kystnære morænelandskab, og bygningerne ligger netop, hvor kystskrænten begynder. På grund af den omkringliggende senere bebyggelse er der kun undtagelsesvis udsigt over vandet og de steder, hvor der er, er det værd at værne om. Kun helt mod vest ved campingpladsen er der friere udsyn, også til det landbrugsland, som området oprindeligt var.

Udsigt fra den vestlige ende af området, mod et nabohusmandssted, der stadig er bevaret med åbne marker.

KULTURHISTORIE

Husmandsbrugene er opstået i første halvdel af 1800-tallet. Husmandsbrugene fra 1800-tallet var typisk så små, at en husmand ikke kunne leve af sin jord. De måtte derfor skaffe sig et bierhverv, og det var typisk som daglejere eller måske - som det kan tyde på i dette tilfælde - via fiskeri.

Ifølge lokalhistorisk litteratur var beboerne i det gamle Fiskop og Rantzausminde en blanding af fiskere og husmænd. Fiskerne skal have boet længst mod vandet og husmændene længere inde på land på den nordlige side af Rantzausmindevej.

Helt op i 1950'erne var det ifølge kilderne almindelig udbredt at ernære sig både ved fiskeri og jordbrug. Fiskeriet skulle dog for nogle blot have været en fritidsbeskæftigelse, og for andre et hovederhverv. Også til fiskernes huse skal der have tilhørt et par tdr. land, hvorpå man avlede græs, korn og andet foder til dyrene.

Karakteristiske og velbevarede eksempler på husmandsstederne.

Eksempel på fuldmuret husmandssted (tv), og en af de tidligste villaer i området. Bemærk udhuset bagtil, som antyder enten husdyrhold eller anden erhvervsmæssig drift til forskel fra de "rigtige" villaer, som var (og er) rene beboelser.

ARKITEKTUR OG BYGGESKIK

Af de oprindeligt 15 husmandssteder findes 13 endnu den dag i dag. Det er en stor kvalitet ved området, at langt hovedparten er bevaret i genkendelig form, og endda ofte egentligt velbevarede. Husene er enkle længehuse i bindingsværk med halvvalmede stråtage. Enkelte er nyopført senere i fuldmur, og der er foregået en begrænset udstykning, hvor nogle nyere overgangsformer mellem hus og villa er kommet til i området.